

Preek n.a.v.
Mattheus 23: 13-33

JERUZALEM, JERUZALEM
door

Ds. A.M den Oudsten

In leven predikant te Dinteloord en Prinsenland

JERUZALEM, JERUZALEM

=====

Zingen: Psalm 26 : 8

Lezen : Wet des Heeren.

Matth. 23 : 13-33

Zingen: Ps. 81 : 12, 13, 14

Ps. 32 : 5

Ps. 17 : 8

Wat is er toch een groot verschil tussen den eersten tempelgang van den Borg en Middelaar en den laatste. -

Toen Jozef en Maria het kindeke Jezus te Jeruzalem inbrachten om Hem den Heere voor te stellen, was het in den tempel een en al geestelijk leven. Daar was een Simeon. Een rechtvaardig en godvrezend mens, in den tempel. en dat niet alleen maar hij was er op een bijzondere wijze gekomen. De Geest des Heeren had hem er heengeleid. Want immers Gods kind gaat den ene tijd soms heel anders dan op een anderen tijd op naar Gods huis. Simeon was er dus op een bijzondere wijze gekomen; en wat er meestal mede gepaard gaat ~ hij was toen ook bijzonder gesteld. God de Heilige Geest deed hem daar God den Zoon ontmoeten. Hij leerde daar den Zoon kennen. O, wat een bijzonder voorrecht is dat voor de ziel, als zij in Gods huis den Zoon mag leren kennen, naar Wien zij begerig is gemaakt, gelijk een Simeon. Hij nam het kind in zijne armen en loofde den Heere. Hij jubelde zijn lofzang uit over die zaligheid, in Christus bereid voor alle volken, over dat licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van het volk Israël.

Wat was het daar dien Simeon goed, en ook Jozef en Maria, als zij daar dat getuigenis aangaande hun kind mochten horen. Maar was het in den tempel toen ook goed voor die oude profetes Anna, die weduwe van vier en tachtig jaar, omdat het ook haar werd

gegund om den Zoon te leren kennen en met het geloof te omhelzen.

Bij dien eersten tempelgang was alles leven, Allemaal levend gemaakte mensen in den tempel en dat niet alleen; maar allen ook levendig gesteld, en in 't middelpunt van dat alles, gelijk het bij het ware leven is, de Levensvorst. Hemelse genietingen werden daar gesmaakt in het zich verliezen in Hem. Alles gaat hier op aarde voorbij. Ook die heerlijke ogen .blikken in den tempel namen een einde.

Op dezen eersten tempelgang zijn er meerdere gevolgd; maar zo als deze niet een. Dat gaat Gods kind soms nog zoo, zodat zij uitroepen: ik heb meermalen aangenaam in Gods huis mogen verkeren, maar zoo als ik het die keer gehad heb, is het nooit meer gebeurd.

Van Zijn tweeden tempelgang op twaalf jarigen leeftijd weten wij niet veel. Daar waren andere mensen. Het waren wel leeraren. maar geen oude Simeons, want wij lezen wel, dat allen, die hem hoorden, zich ontzetten over Zijn verstand en antwoorden, maar niet dat zij gelijk de oude Simeon en Anna, hem beleden hebben, als de zaligheid Gods.

Later in Zijne omwandeling is Jezus meermalen in den tempel geweest; maar nooit als de eerste keer. Als Jezus later in Jeruzalem was, ging Hij altijd naar den tempel; maar wat heeft Hij daar een onkunde gezien en vijandschap ondervonden. Wat een dood in plaats van leven! Hij ontdekte, dat het Huis des Heeren *tot* een huis van koophandel' en tot een kuil der moorden aren gemaakt was. Tot tweemaal toe heeft Hij, gedreven door heiligen ijver. de tafels der wisselaren en de stoelen der duivenverkopers omgekeerd, en met een gesel van touwtjes wisselaren en kooplieden er uit gedreven. Het was haast altijd strijd. Hoe kon het ook anders. Als dood en leven, leugen en waarheid, duisternis en licht. Belial en Christus met elkaar in aanraking komen komt er strijd; dat is onvermijdelijk. Pilatus en Herodes, hadden ook strijd met elkaar, maar die werden nog eens vrienden; maar dat kunnen dood en leven, leugen en waarheid, duisternis en licht, Belial en Christus nooit' worden. Waren er in den tempel altijd maar kinderen Gods geweest.

zoo als Simeon wat zouden er dan door den Heere aangename uren in den tempel doorgebracht zijn; maar het waren wel zeer godsdienstige doch onbekeerde mensen en dit was nog het ergste en het moeilijkste van alles, zij meenden, dat zij kinderen Gods waren. En dat zijn altijd de heftigste tegenstanders van Christus en mitsdien ook van de Kerk van Christus geweest.

Christus en Zijn kerk hebben altijd veel meer te lijden gehad van de geveinsden dan van openbaar goddelozen. Een geveinsde heeft Hem verraden; geveinsden hebben Hem ter dood veroordeeld..

De eerste en de laatste tempelgang ; wat liggen die in het kerkelijk jaar dicht bij elkaar, vooral als Paasfeest vroeg is zoals dit jaar! Nauwelijks is nu op de kerstdagen gepredikt over de eerste tempelgang of de naderende lijdensweken brengen ons den laatste tempelgang in herinnering. Wij wensen nu bij den laatste stil te staan. en wel bij het laatste deel van zijn laatste tempelrede door te overdenken onze tekstwoorden die ge vindt in Matth. 23 : 37-38.

**Jeruzalem, Jeruzalem, gij die de profeten doodt
en stenigt die tot U gezonden zijn, hoe menigmaal heb
ik uwe kinderen willen bijeen vergaderen, gelijk
een hen hare kiekens bijeen vergadert onder de vleugelen,
en gijlieden hebt niet gewild.
Zie, uw huis wordt u woest gelaten.**

Psalm 81 : 12. 13 en 14.

Door onzen tekst worden wij bepaald bij:

1. De schuld. van Jeruzalem.
2. Het geduld met Jeruzalem.
3. De onwil van Jeruzalem.
4. Het oordeel over Jeruzalem.

I. De schuld van Jeruzalem.

"Deze rede is hard, wie kan haar hoeren." Zoo murmureerden veler van Jezus discipelen, toen de Heere hen na de wonderbare spijziging wees op de *nog* meer wonderbare spijziging, n.l. op het eten van het geestelijke brood, dat uit den hemel nedergedaald is. Deze rede was *nog* wel hard voor velen van zijne discipelen, voor mensen, die Hem te minste nog volgden, al was het om den brode ; hoeveel te meer moet die rede hard geweest zijn voor hen, die in het geheel niets van Hem weten willen.

De redenen 'des Heeren zijn harde redenen. Het Woord des Heeren is een tweesnijdend scherp zwaard. Het kan niet anders. De waarheid is altijd hard tegenover den leugen. Geen wonder, dat het ook hard toeging, toen de Heere zijne laatste tempelrede hield, om den leugen te bestrijden en het wee en de oordelen aan te zeggen.

De Heere stond in den tempel als een gewapend held gereed om neer te slaan, die zich tegen Hem in hunnen eigen wijsheid en eigen gerechtigheid verhieven. Niemand kon Hem een woord antwoorden en niemand durfde Hem van dien dag aan iets meer vragen. Hij leerde als machthebbende en niet als schriftgeleerden. Waar het Woord des Konings is, daar is macht.

Hij rukt als 't ware de lange tabbaarden van hunne schouders en werpt hun brede gedenkcedels neer. Het stelt de eigengerechtigde farizeeërs in hun armoede en naaktheid ten toon. Hij laat hun. die zich maar "Vrede vrede en geen gevaar" voorhielden, tot acht maal toe het "wee u" horen. Elke zaligspreking houdt een rampzaligspreking in voor degenen, die het kenmerk der gezaligde missen. Zalig die treuren; maar rampzalig, die niet treuren vanwege hunne zonden.

Tegenover de acht zaligsprekingen staan de acht "wee u's" En evenzeer als het "zalig" uit Zijnen mond waarheid is; is ook het "wee u" waarheid, zal van het "zalig" geen tittel of jota onvervuld blijven, van het "wee u" evenmin.

De barmhartigheid is oneindig maar ook de gerechtigheid is oneindig. In de schuld-**ontdekking** komt de ziel voor de 'oneindige gerechtigheid. In de schuld-**vergeving** komt zij voor de oneindige

barmhartigheid. En dan roemt de barmhartigheid tegen het oordeel; doch alleen als de gerechtigheid is erkend en de doemwaardigheid is beleden. Dat ontbrak bij de schriftgeleerden en Farizeeërs. Daarom is voor hen het "wee u" nooit in een, "wel u" veranderd.

"Jeruzalem heeft gevaarlijk gezondigd. onreinheid is in hare zoomen. Zij heeft niet gedacht aan haar uiterste, daarom is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald". Zoo klaagt Jeremia in zijne zielroerende klacht, op de puin hoop en van Jeruzalem.

Jeruzalem was na de ballingschap weer uit de puinhopen herrezen, maar hare zonden zijn niet achter gebleven. Jeruzalem heeft daarna weer zwaar gezondigd, en is weer vloekwaardig geworden. En nu komt de Leraar der Gerechtigheid, en verheft Hij Zijne stem als een bazuin in de straten. Hij blaast de bazuin te Zion en Hij maakt aan het volk hunne overtreding bekend en den huize Jakobs hunne zonden.

Wat zijn de zonden van Jeruzalem, het vrome Jeruzalem? Het zijn bijzondere zonden, gruwelijke zonden! Het zijn bloedschulden. Onschuldige bloed is in haat vergoten. Bloed van mensen, die niet alleen geen kwaad hadden gedaan, en dus onschuldig waren; maar die veel goed hadden gedaan. Bloed van die dierbare kinderen Gods, die door den Heere in Zijne eeuwige liefde geroepen waren om aan Jeruzalem vrede en heil te verkondigen en het goede te boodschappen. Bloed van gezanten des Heeren, wier voeten zoo lieflijk zijn op de bergen voor hen, die Zien beminnen.

Dat de Engelen Gods niet rustig in Sodom en Gomorra konden verkeren was een gruwel van de Sodomieten, maar dat voor de Gods gezanten geen plaats was in Jeruzalem, de stad Gods door den Heere tot woning verkoren, dat ging alle beschrijving te boven. De "stad des vredes" was een bloedstad geworden. Het huis Gods tot een kuil der moordenaren. Dat heeft de Christus hun bekend gemaakt; maar dat wilde het tegenwoordige Jeruzalem niet gezegd worden. Immers zij eerden de martelaren, wier bloed in Jeruzalem gevloeid was; door hunne graven te Versieren, en zeiden daarmede: Indien wij ten tijde onzer vaders geleefd hadden, wij zouden met hen geen gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten.

De Heere maakt hun bekend, dat zij dat nog doen, en zegt niet: Jeruzalem. Jeruzalem. gij die de profeten gedood hebt. en gestenigd **hebt**. die tot u gezonden zijn, maar die ze **doodt**. d.w.z. nog doodt; gij gaat er tot op heden mede door. Gij stenigt ze nog. Gij zijt nog niets veranderd. Dat zal duidelijk blijken, als Ik tot u zend profeten en wijzen en schriftgeleerden, en dan zult Gij uit hen sommige doden en kruisigen, en sommigen uit hen zult gij geselen in uwe synagogen en zult ge vervolgen van stad tot stad.

De heilige tempel, het huis Gods, was niet anders dan een kuil der moordenaars, waar listige plannen worden gesmeed om de Godsgezanten te doden. Die geen vreemdeling is in het Jeruzalem van zijn eigen hart, die vindt ook daar wat Jezus in Jeruzalem aanschouwde. Het natuurlijke bestaan van de mens, wil evenmin als Jeruzalem weten van de profeten des Heeren, omdat er in hen voor den Heere zelf geen plaats is. Met sprekende daden wordt toch in en door het leven van den onbekeerde mens uitgeroepen tot den Heere: "Ga weg van mij' in de kennis uwer wegen heb ik geen' lust", en "ik wil niet dat gij Koning over mij zijt."

Die *nog* onbekend is met zichzelf, wil het niet erkennen, dat hij zo'n vijand is, evenmin als de farizeeën en schriftgeleerden, die zoo vroom waren in eigen oog. Die vol verontwaardiging uitriepen toen de Heere sprak over de blindheid. "Zijn wij dan ook blind", waarop de Heere antwoordde: "indien gij wist, dat gij blind waart, zoo zoudt gij zien." De schuld en zonde is zoo groot en het wordt niet gezien, evenmin als dat gezien wordt het geduld, waarmede de Heere in Zijn grote lankmoedigheid den mens nog draagt, en bezig is om den zondaar te behouden.

II. Het geduld met Jeruzalem.

Jeruzalem, Jeruzalem, gij die 'de profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden' zijn, **hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeen vergaderen gelijk een hen haar kiekens bijeen vergadert onder hare vleugelen.** ,

"Zoo waarachtig als ik leef, spreekt de Heere: Ik heb geen

lust aan den dood des goddelozen ; maar daarin heb Ik lust dat hij zich bekeere en leve. De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijne gedachten en hij bekeere zich tot den Heere, zoo zal Hij Zich Zijner ontfermen en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldig lijk. Wendt u tot Mij alle gij einden der aarde en wordt behouden; want Ik ben God en niemand meer. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren zoon gegeven heeft opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe." Terstond na den val heeft de Heere zijne opzoekende liefde al geopenbaard. In zijne eeuwige zondaarsliefde strekte Hij Zijne hand vol ontferming al uit naar het gevallen mensenpaar om hen te redden van den eeuwigen dood. De ganse geschiedenis der mensheid is een bewijs van de goedertierenheid des Heeren, van de neerbuigende goedheid Gods" en van Zijn gadeloos geduld.

De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn en verstaat ook niet. dat de Heere zoo goed is en dat hij zelf een voorwerp is van Zijne oneindige ontferming ; maar die zichzelf door genade heeft leren kennen. ziet niet alleen in de gangen der historie van het ganse menselijke geslacht. Maar ook en bovenal in zijn eigen leven. de klaarste bewijzen van het geduld. dat de Heere met" hem gehad heeft. En juist omdat hij dat in zijn eigen leven heeft mogen opmerken. aanschouwt hij dat ook in alles. " Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk' zoo zingt hij dan van ganser harte met de kerke Gods mede.

Hoe zou nu de Zoon. die met den Vader één is. en het afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld zijn zelfstandigheid. hoe zou nu de Zoon anders kunnen zijn in doen dan de Vader! Hij is niet gekomen om te verderven; maar om te behouden, om te zoeken en zalig te maken. dat verloren was.

Zoo heeft de Heere ook Zijne liefde betoond tegenover Jeruzalem. Een liefde en een zorg als een hert voor hare kiekens heeft. Welk een teder beeld Wat is een hen. toch eigenlijk maar een nietig dier. wat is het geneigd om te vluchten bij elk gevaar. Wat een verwarring brengt de stok in het hoenderhok te weeg. De hoenders

vluchten en vliegen waar zij maar heen kunnen. Maar zie nu dezelfde hen. als zij zorg heeft voor hare kiekens, Zij eet niet voor de kiekens wat gehad hebben. Zoo nodig bereidt zij den kost voor de kiekens, door de spijs eerst fijn en klein te maken. En zie vooral die vreesachtige hen als hare kiekens in gevaar zijn, dan is alle vrees geweken. Op het naderend gevaar vlucht zij niet maar houdt stand; roept hare kiekens, bedekt hen onder de vleugelen, en met mannenmoed stelt zij zich in de weer tegenover ieder, die haar kiekens kwaad wil doen. Dan gaat van de nederige hen majesteit en heerlijkheid uit. Zij wil liever sterven dan hare kiekens verliezen. Als een hen hare kiekens bijeen vergadert. Zoo heeft de Heere ook Jeruzalems kinderen willen bij een vergaderen, om dat er gevaar dreigt, ja maar ook omdat een kieken buiten de moederwarmte onder de vleugelen niet kan. Bij de tegenwoordige kunstmoeders zoekt men op kunstmatige wijze de moederwarmte te vergoeden. Zonder die moederwarmte en moederbescherming zou geen kieken in 't leven blijven.

Als het kieken uit zichzelf niet komt of te laat zou komen, roept de moeder. En als de kiekens op het eerste geroep niet of niet spoedig genoeg komen, roept zij nog eens en dringender. Zij houdt aan, want het gaat om het welzijn van de kiekens. Zoo heeft de Heere nu de kinderen Jeruzalems willen bijeen vergaderen. Zoo dikwijls als Jezus in Jeruzalem geweest is, (en hoe menigmaal heeft de Heere het bezocht) was het altijd maar Zijne bedoeling om hen rondom Zich te verzamelen. Hij zag de gevaren, waaraan zij waren blootgesteld en waarin zij voor eeuwig zouden omkomen. Hij wees die gevaren aan. Hij riep ze ; maar zij wilden niet. Hij riep ze nog eens; maar zij kwamen nog niet. Ja, zegt de Heere, hoe menigmaal heb Ik dat gedaan, maar te vergeefs, gij hebt niet gewild. "

Welk een geduld heeft de Heere met Jeruzalem gehad ! Niettegenstaande het niets van Hem weten wilde, ging Hij maar door." " Wat is er meer te doen aan Mijnen wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb", kon Hij naar recht zeggen. Och, zoo smeekte Hij hun: "Och of gij ook bekende in dezen uwen dag wat tot uwe vrede dient". Hij wilde dat zij tot Hem zouden komen, opdat zij

het leven en den vrede zouden hebben. En niettegenstaande zij Hem met hoon en smaad overlaadden, ging Hij toch maar door. "

Maar zoo handelt de Heere met elke zondaar en elke zondares: met ieder van ons. Welk een geduld heeft Hij aan ieder onzer ten koste gelegd. Elk jaar is het: ".laat hem nog dit jaar staan", ofschoon er geen vruchten worden gedragen. Ieder onzer, zal het moeten belijden, dat de Heere groot geduld met hem gehad heeft en nog dagelijks heeft, anders waren wij er niet meer. ".Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn. Zijn barmhartigheden zijn elke dag nieuw over ons. Zijn trouw is groot." Door onze ontrouw wordt Zijne trouw niet vernietigd; maar bevestigd. Door onze ontrouw blijkt eerst recht duidelijk hoe groot Zijne trouw is.

Hij denkt aan ons als wij aan Hem niet denken. Hij vraagt naar ons als wij naar Hem niet vragen. Hij zoekt naar ons als wij naar Hem niet zoeken. Hij vergeet ons niet als wij Hem wel vergeten. En zoo kunnen wij maar door gaan. Van Hem alles en van ons niets. Gisteren niet, heden niet en morgen niet. Ja nooit !

Jeruzalem is helaas in ons eigen hart.

Maar waarom dan toch nog zooveel geduld aan Jeruzalem bewezen. Waarom zooveel geduld met elk menskind ? Opdat straks de rechtvaardigheid van Zijn oordeel des te duidelijker zou blijken. Opdat door ieder zal moeten worden toegestemd, dat de mens om eigen schuld verloren gaat. Niettegenstaande al de aanbiedingen van genade, de roep- en lokstemmen, de vermaningen en waarschuwingen, gaat de mens toch maar door. Indien de Heere in het geheel geen geduld. geen enkel ogenblik geduld met ons had, zou de verwerping al rechtvaardig zijn. Maar nu na zooveel ontfermingen kan er geen sprake zelfs zijn van onrechtvaardigheid Gods als Hij den mens verwerpt. Waar de Heere Zichzelf met zooveel taai geduld aanbiedt om als Koning hen te verlossen, te beschermen en te bewaren, en de mens maar weigert en roept; ..Ga weg van mij, ik wil niet dat gij Koning over mij zijt" ! is het zoo rechtvaardig, als de Heere tenslotte zegt tot dezulken Ga weg van mij : gij werker der ongerechtigheid: ik heb u nooit gekend".

Het geduld des Heeren maakt het oordeel des te zwaarder, en het rechtvaardigt het oordeel des te meer. Zoo is het gegaan met geduld aan de eerste wereld betoond. Die honderden twintig jaren geduld maakte het oordeel over de eerste wereld zwaarder maar rechtvaardigden het oordeel ook. '

Zo was het ook met de verharding van Farao, tegenover het geduld des Heeren met hem. Als de Heere Farao na zijn eerste weigering had verdelgd in de Rode Zee, zou het rechtvaardig geweest zijn, hoeveel te meer nu Farao tot tienmaal toe zijn hart verhardde.

Als de Heere ons in onze jeugd van voor Zijn aangezicht verwerpt is Hij volkomen in Zijn recht, maar hoeveel te meer als Hij geduld met ons heeft gehad tot een hogen leeftijd toe.

Psalm 32 : 5.

Wil toch niet stug, gelijk een paard, weerstreven,
Of als een muil, door domheid voortgedreven;
Gebit en toom, door 's mensen hand bestierd,
Beteug'len 't woest en redeloos gediert';
Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen.
Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezén ;
Maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen,
Ziet zich omringd met Zijn weldadigheên.

III. De onwil van Jeruzalem.

Jeruzalem, Jeruzalem, gij, die de profeten doodt. en stenigt die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb ik uwe kinderen bijeen willen vergaderen gelijk een hen haar kiekens bijeen vergadert onder hare vleugelen, **en gijlieden hebt niet gewild.** Hoe meer het "licht der wereld" zich openbaarde in Jeruzalem, hoe meer zij betoonden de duisternis liever te hebben dan het licht. Maakte Hij zich bekend als de Zone Gods, dan zeiden zij, dat hij een Samaritaan was en den duivel had. Sprak hij over de geestelijke vrijmaking, en dat hij, die

door den Zoon vrijgemaakt was, waarlijk vrij zou zijn, dan stoven zij op en zeiden: Wij zijn Abrahams zaad en hebben nooit iemand gediend, En zei Hij: "Voorwaar, voorwaar zoo iemand Mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid, dan antwoord den zij: "Nu bekennen wij dat Gij den duivel hebt," en zij namen stenen op, om die op Hem te werpen. En zoo is het eigenlijk gedurende Zijne omwandeling op aarde altijd gegaan. Waar Hij ook was, Wat Hij ook deed, men ging er altijd dwars tegen in. Het was een voortdurende strijd. die steeds heviger werd.

Waarom wilden zij niet tot Hem komen? Hij deed toch aan, ieder goed en aan niemand kwaad! Was het land niet vol van de tekenen, die Hij gedaan had, en toch wilden de kinderen van Jeruzalem niets van Hem weten. Daar moet toch een oorzaak voor zijn, als wij afkerig blijven van iemand, die ons dag aan dag met weldaden overlaadt! Al zouden al de kinderen van Jeruzalem melaats geweest zijn en door den Heere er van genezen, dan zouden zij er nog niet door tot Hem bekeerd zijn geworden. Zij zouden als de negen van de tien melaatsen. Dezelfde gebleven zijn. Al waren al hunne kinderen van den duivel bezeten geweest en verlost als de dochter van de Kananeesche vrouw, zij zouden er niet door tot Hem bekeerd zijn geworden, zoals die Kananeesche, die zich gelijkstelde met de hondkens. die daar eten van de kruimkens, die daar vallen van de tafel hunner heren. En dat was het juist, wat de kinderen van Jeruzalem niet wilden. Zij waren groot en moesten klein worden. Zij stonden op een hoge hoogte en moesten komen in de laagte. Zij waren rijk en moesten arm worden. Zij waren rechtvaardigen, braven. heiligen in' eigen oog. Nadert niet tot mij, want ik ben heiliger dan gij. dat was hun leuze. En dat moest er nu alles af. De rijke farizeeër moest een arme tollenaar worden. En dat wil immers geen enkele Farizeeër die God dankt dat hij geen dief rover of gierigaard is en ook dat hij niet is als die tollenaar die daar achter in den tempel staat, die vanwege zijn slechtigheid, niet naar voren durft te komen, die zijn ogen niet' eens durft opslaan vanwege zijn zonde, en die niet anders kan, vanwege zijn slecht verleden, dan uitroepen:

O, God wees mij zondaar genadig.

Hun godsdienst, hun vroomheid, stond hen in den weg om tot den Heere te komen. Zij moesten zichzelf vernederen. Zij moesten met al hun godsdienst niets worden, en dat wilden zij niet. Zij waren rechtvaardig in eigen oog, en wilden zichzelf rechtvaardigen voor den Heere, en niet als goddelozen door Hem gerechtvaardigd worden.

Al Zijn pogen om hen, onder Zijne vleugelen bijeen te vergaderen werkte het tegenovergestelde uit. Zij gingen steeds verder van Hem af en stelden zich steeds meer tegenover Hem. De kloof werd al groter en dieper. Zoo zelfs, dat hun plan om Hem te doden steeds vaster vormen begon aan te nemen. Het werd een strijd op leven en dood. Jeruzalem wilde liever met Barabbas een moordenaar vergaderen dan met den Levensvorst. Geen wonder; want zij waren naar Jezus' getuigenis uit den vader der leugen, den mensen moord er van den beginne. Jeruzalem is het beeld van den natuurlijken. godsdienstige mens, het beeld van den eigenwillige godsdienst. van den godsdienst waarin het eigen „ik“ de god is. die vereerd wordt. en waarin men niets anders dan zichzelf op het oog heeft. waarin voor de ware godzaligheid. voor wedergeboorte en bekering. voor afsterven van den ouden mens en de opstanding van den nieuwen mens geen plaats is.

De Heere zegt. Gijlieden hebt niet geweld; en niet: gij hebt niet gekund. Er was geen sprake bij Jeruzalem, van kunnen of niet kunnen. Jeruzalem heeft zelfs niet begeerd het te kunnen. Er is nooit een gedachte of wens geweest om het te kunnen. De onwil was zoo groot. dat er geen ogenblik een verzuchting is geweest: Heere bekeer mij dan zal ik bekeerd zijn. trek mij en dan zal ik U nalopen. Bij den natuurlijken mens is nooit een klacht over zijn onmacht. om zich te bekeren. Als hij zich verschuilt achter zijn onmacht is het een grote leugen. en tracht hij zijn onwil er achter te verbergen. om een zekere vroomheid voor te wenden. "

Jeruzalem. de stad des groten Konings was geworden tot een residentie van de vorst der duisternis. en de tempel. het huis des Heeren tot een Synagoge des Satans. een kuil der moordenaren. 'een

huis van koophandel. Het huis des gebeds. tot een vloekhuis. En dat alles. niettegenstaande al de godsdienst of liever door den godsdienst. die er in werd gevonden. Zoo is ook de mens die krachtens zijn schepping naar Gods beeld. een tempel des Heilige Geestes moest zijn. door zijn moed- en vrijwillige afval van een drager van Gods beeld een beelddrager van Satan geworden en een tempel vol boze geesten. Al wat in en aan den mens gevonden wordt is onwillig om met den Heere verenigd en verzoend te worden. En al de middelen. die worden aangewend. om hun tot bekering te brengen. bevestigen ten duidelijkste, dat de mens niet wil. De mens wil niet zalig worden. want hij wil niet het eeuwige leven. dat is: God kennen en Jezus Christus dien Hij gezonden heeft. Hij wil een zaligheid. zonder God en Christus. Hij wil een zaligheid. waarin niet Goddrie-enig; maar hij zelf verheerlijkt wordt.

Al zou die mens, jaren in den hemel zijn. dan zou hij door het aanschouwen van den hemelse heerlijkheid. die daar door de gezaligde genoten wordt. nog niet gewillig worden om tot Jezus te komen. en al zou hij jaren getuigen zijn van de smarten. die door de verlorenen in de hel worden geleden" dan zou hij daardoor nog niet tot verandering komen.

Jeruzalem. is getuige geweest van talloze weldaden, die door den Heere Jezus aan armen en ellendige zijn bewezen. Zij is getuige geweest van de grote smarten. die er werden geleden en waarvan Jezus verlost. maar zij bleef onwillig. Het slot was: "Het is beter dat deze sterft. dan dat het gehele volk verloren gaat." Jeruzalem heeft niet gewild. en daarom het oordeel.

IV. Het oordeel over Jeruzalem.

Dwaalt niet God laat zich niet bespotten. Want. zoo wat de mens zaait dat zal hij maaien (Gal. 6 : 7) God laat zich niet bespotten. op geen goddeloze manier. maar ook niet op een "vrome" manier. Het oordeel komt! De eerste wereld heeft met God gespot toen de boosheid op de aarde vermenigvuldigde. Zij maakte het nog erger door met de goedertierenheid Gods te spotten. toen Hij haar in

Zijn gadelooze ontferming nog honderd en twintig jaren tijd geeft om zich te bekeren op de prediking van Noach. De eerste wereld is omgekomen in het water. Toen het besluit baarde. was het te laat.

Het oordeel komt! God liet zich niet bespotten door Farao die in zijn verwaandheid uitriep: Wie is de Heere, wiens stem ik zou gehoorzamen? Hij heeft het ondervonden. wie de Heere was bij den dood der eerstgeborene; maar meer nog toen hij zelf met zijn gehele leger in, de Rode Zee verdrank.

Het oordeel komt! Sodom en Gomorra hebben dat ondervonden. toen de Heere het door vuur van den hemel verteerde. Al was het *zoo* schoon als ..de hof 'van Eden" het is *tot* een" Dode Zee" geworden.

Het oordeel komt! "Wee u! gij verwoester. die niet verwoest zijt, en gij die trouweloos handelt. daar men niet trouweloos tegen u gehandeld heeft: als gij het verwoesten zult volbracht hebben. zult gij verwoest worden en als gij het trouweloos handelen zult voleindigd hebben. zal men trouweloos tegen u handelen". Zoo sprak de Heere het oordeel uit door den mond van Jesaia (33 : 1) tot Sanherib. die meende. dat hij alles doen kon en doen mocht. Het oordeel is gekomen. Zijn leger van honderd vijf en tachtig duizend man is in één nacht door een Engel Gods gedood. Hij zelf is door zijn twee zonen. Adrammelech en Sarezer met het zwaard gedood. toen hij zich neerboog voor zijn afgod en zijn grote stad Nenevé is verwoest.

Het oordeel komt en is reeds gekomen. over zoovele landen en volken zoowel als over bijzondere personen. die. met den Heere gespot hebben. Het is gekomen over Saul. Achab, Izebel. en zoovele anderen. Er is een wolk van getuigen van de zegeningen Gods; maar ook een wolk van getuigen van de oordelen Gods.

Het oordeel komt tenslotte over ieder. Want het is den mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. Het oordeel van verdoemenis over al degenen. die in hunne onbekeerdheid volhard hebben. Al schijnt het dat zij in dit leven aan het oordeel ontkomen. straks komt het toch, gelijk Asaf het mocht zien, toen hij in het heiligdom ging en door den Heere werd onderwezen. Hij zag het

"Zij storten van den top van eer in eeuwige verwoesting neer".¹

Het oordeel komt. Ook over Jeruzalem zou het komen en is het gekomen. God laat zich niet bespotten ook niet door het schone Jeruzalem, met al zijn godsdienst, met zijn priesters en tempel en offers. ja met al zijn heerlijkheid, die door den dichter eertijds alzo bezongen is: (Ps. 48)

Gaat Zion rond aan alle zijden;
Telt al de vestingwerken.
En torens, die het versterken.
Ja ziet, met een oplettend oog.
Paleizen steig'ren hemelhoog
En stout' verduren al 't geweld. ,
Opdat gij het aan uw kroost vertelt.

maar de Heere zegt **Uw huis wordt u woest gelaten.**

Dat oordeel was den discipelen te zwaar, Daarom kwamen zij, als zij met Hem uit den tempel gegaan waren, opzettelijk tot Hem, om Hem de gebouwen des tempels te tonen, om Hem als 't ware daarmede te bewegen dien vreselijke vloek in te trekken. Maar in plaats van den vloek te herroepen, gaat Hij hem bevestigen, met deze woorden: "Ziet gij al deze dingen? Voorwaar zeg ik u: Hier zal niet een steen op den anderen gelaten worden. die niet afgebroken zal worden." Ontzaggelijk oordeel! Dat eigenlijk al hiermede begon, dat Jezus den tempel verliet om er nooit meer in te komen en daarmede was immers de tempel al van een grote heerlijkheid beroofd. Dat was als het ware al het begin van den afbraak. Immers de heerlijkheid van dit laatste Huis zou groter zijn, dan van den tempel van Salomo, omdat. de Christus er in zou komen, zoals Haggai dat voorzgd had, En nu was de Heere er uitgeweken, en voor goed.¹

De afbraak zou spoedig worden voortgezet, als het voorhangsel scheurde van boven tot beneden, toen Christus stierf

aan het kruis. Door het scheuren van den voorhang had de tempel zijn betekenis eigenlijk reeds verloren. Maar op 's Heeren tijd zou de profetie van de verwoesting geheel worden vervuld. Geen steen zou op den anderen gelaten worden. In het jaar 70 na Christus geboorte, volgens Flavius Josephus op den zelfden datum als Salomo's tempel is verwoest, is de tempel tot den grond toe afgebrand. Wanneer wij de geschiedenis der verwoesting bij Flavius Josephus lezen dan zien wij zoo bevestigd: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al mijn welbehagen doen", en "als de Heere werkt, wie zal het keren", Bij de belegering van Jeruzalem begeerden zoowel de Romeinen als de Joden, dat de tempel niet verwoest zou worden. De Romeinen, omdat het zo'n schoon en kunstig bouwwerk was, waarin zooveel kunstschaten verborgen waren, en de Joden omdat het hun heiligdom was. Maar ziet in het midden van den strijd, slingert een Romeins soldaat, zonder daartoe bevel te hebben ontvangen een brandend stuk hout door het "gouden poortje" waardoor men aan de Noordzijde, de vertrekken binnen trad, welke den tempel omgaven en spoedig stond de gehele tempel in brand, en was het woord des Heeren vervuld:

Uw huis wordt u woest gelaten.

De tempel is verwoest, maar hij is ook woest gelaten. Jeruzalem is weer herbouwd, maar de tempel niet. Uit de as is geen tempel met zijn schaduwdienst verrezen. Het was het laatste huis, naar Hagai' s profetie. De schaduwdienst had afgedaan. De dood des Heeren was eigenlijk de val van den tempel. "Want met ene offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden."

Brandofferen, noch offer voor de schuld,
Voldeden aan uw eis, noch eer.
Toen zeid' ik zie, ik kom O Heer'
De rol des Boeks is met mijn naam vervuld
Mijn ziel u opgedragen.

Wil U alleen behagen.
Mijn liefd' en ijver brandt.
Ik draag uw heil ge wet.
Die Gij den sterveling zet.
In 't binnenst' ingewand.

De verwoesting van den tempel heeft geestelijke betekenis.

De strijd, die er gevoerd is tussen den tempel en den Zoon des mensen, was aangekondigd in het Paradijs: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en haar zaad, dat zelve zal u den kop vermorzelen". De vijandschap is er van dat oogenblik af geweest, en de strijd in meerdere of mindere maten steeds doorgevoerd, tussen het geslacht van Kain en het geslacht van Seth. De verflauwing van dien strijd is altijd in het voordeel van het slangenzaad geweest. "Wee den geruste te Zion en de verzeerden op den berg van Samaria"! Hoe geruster en verzeerder zij waren, hoe gevaarlijker hun toestand. En zij werden te Zien al meer en meer gerust, want zij gingen rusten op hunne inzetten, zonder te vragen of hunne inzetten wel waren naar de inzetten Gods, en zonder te vragen naar de betekenis van Gods inzetten. Op die wijze had Satan den tempel ingenomen en heerste hij daar met een dood- en vormen- en sleurgodsdienst. Hij had zich gekleed in het priesterkleed. Hij slachtte de offers. Hij deed alles, in den tempel en in den Joodse raad. Onder den schijn, en in den naam van Mozes, misleidde hij de schare. De kinderen Gods zuchtten er onder, en verwachtten de vertroosting van Israëls en zagen uit naar den beloofden Verlosser, want zij waren onmachtig zichzelf te verlossen. Hunne stem was als de stem eens roepende in de woestijn.

Nu is de satan nooit gevaarlijker dan wanneer hij godsdienstig is. En ook hoe godsdienstiger hoe gevaarlijker. Hij is zoo gevaarlijk als hij in den stoel van Mozes gaat zitten, maar ook nooit vijandiger, dan wanneer hij daar als "satan" ontdekt wordt. En als hij op den stoel van Mozes vervolgd wordt, vaart hij in. Judas, een schijnvriend des Heeren, om daar nog stand te houden; en van daar uit het zaad der vrouw te bestrijden.

De vleeselijke, eigenwillige godsdienst, is een werk des satans en verhindert den zondaar om te gaan in het koninkrijk Gods. Daarom: "beproeft de geesten of zij uit God zijn!" De satan verandert zich in de gedaante van een engel des lichts, en komt, zoo in den tempel. En nu van tweeën een! Of de satan uit den tempel, of de tempel verwoest. De satan er in en Jezus er uit, of satan er uit en Jezus er in. Jeruzalem wilde Jezus er niet in hebben en daarom moest de tempel verwoest!

Och onderzoeken wij ons zelf, nauw, ja zeer nauw. Bovenal onderzoeken wij onzen godsdienst.

Ieder is tenslotte nog op zijn wijze godsdienstig. De dwaas, die in zijn hart zegt "daar is geen God", als is dat meer een wens dan een dadelijk geloven, ook die dwaas houdt er nog een "godsdienst" op na. '.

Alle godsdienst, die niet uit Hem door Hem en tot Hem is, is ijdel. Al wat uit het geloof niet is, is zonde; ook de godsdienst, die niet is een vrucht van het geloof, gewerkt door den Heiligen Geest. Het ligt dus nauw!

Wat zijn er al ontzaggelijk veel godsdienstige mensen, die op hun godsdienst rusten, bouwen en vertrouwen, die van hun godsdienst een grond maken. Bij velen is hun godsdienst: goede werken. Maar zij bepalen zelf wat goed en kwaad is, en meten hunne werken niet met den maatstaf Gods. Zij doen tenslotte niet anders elan goede werken. Zoo was de leer der farizeeën en schriftgeleerden. Zij meenden, dat zij rechtvaardig waren. Dat is tenslotte het kenmerk van alle natuurlijke godsdienst. Ook van den godsdienst, die bestaat in belijdenis doen, lidmaatschap van een kerk, gebruik van den Sacramenten, het bezit van een, wat zij noemen, een zuivere belijdenis, terwijl de ware godzaligheid, het leven dat uit God is, ontbreekt.

Al deze godsdienst is; als het er op aan komt, vijandig aan Christus, ofschoon zij Hem soms met den mond roemen, als den enigen Borg en Middelaar. Iemand kan de zuiverste belijdenis hebben en nochtans het „leven" missen, en alzo nog een vijand Gods wezen, zodat soms zeer rechtzinnige veranderen in openbaar

goddelozen, die roekeloos met God~ en godsdienst spotten De farizeeën en schriftgeleerden waren in de leer zeer rechtezinnig, en toch waren zij vleeselijke en geen geestelijke Israëlieten, en daarom waren zij ook zoo vijandig tegen Christus, die hen in hun naaktheid ten toon stelde en het „wee" over hen uitsprak. Daarom zijn er nog zoveel vijandig van de ontdekkende prediking. Zij willen niet horen van "ellende" die hun aankleeft ook in hunne vroomheid; zij menen dat er na hun zoogenaamde bekering, geen ellende meer is, en zij na hunne "beking" al de geboden onderhouden te hebben, en triomfantelijk uitroepen "wat ontbreekt mij nog ! "

"Uw tempel wordt u woest gelaten". Hun godsdienst, hun vroomheid is hun tempel. en zoolang dat nog zoo is, is er voor Christus en Zijn borgtochtelijk Middelaarswerk geen plaats. Die godsdienst en die vroomheid moeten weg als grond voor hunne zaligheid, en er moet godzaligheid voor in de plaats komen, waarin Christus en Christus alleen de grond en hope der zaligheid is.

Dat is **genade** werk. De discipelen wilden aanvankelijk ook den tempel nog behouden. Zelfs na de uitstorting van den Heiligen Geest gingen zij er telkens nog heen. Maar zij ondervonden, dat in den tempel geen plaats voor hen was. Zij wilden nog wat van het oude behouden. Maar het bleek dat het niet kon. Zij werden uit den tempel geworpen.

Gods kinderen willen aanvankelijk ook nog wat van het oude behouden, maar zij ondervinden het ook, dat al het oude moet voorbijgaan en alles nieuw moet worden. De oude mens moet niet verbeterd, veranderd, verfraaid worden; neen hij moet gekruisigd, hij moet sterven.

Nog veertig jaren heeft de tempel gestaan en toen is hij verwoest. Hoeveel jaren blijft de oude mens nog? Niet korter dan tot aan den dood van Gods kind en niet eer wordt zij geheel verwoest. Er mogen zware slagen aan toe, gebracht zijn, er moge zelfs heel wat van afgebroken zijn, maar hij is er nog, tot dat de dood komt.

De discipelen hebben heel wat last van den tempel gehad; zoo ondervinden ook Gods kinderen wat last van den ouden mens, die hun altijd een verandering is om geheel voor den Heere te

leven, zodat zij soms uitroepen: Wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Welnu het vonnis des doods is er over uitgesproken, en zal op 's Heeren tijd voltrokken worden; niettegenstaande alle pogingen, die, evenals bij den tempel. werden aangewend, om hem te behouden. Ongedacht en onverwacht werd een brandend stuk hout in den tempel geworpen. Nog werd alles gedaan om hem te behouden, maar te vergeefs. Zoo gaat het ook met den ouden mens, als het lichaam sterft, is ook de laatste ure voor den ouden mens geslagen. Dan is die tempel verwoest, en blijft zij verwoest, om nooit meer herbouwd te worden. Dan is de strijd uit, dan is er alleen maar plaats voor den Christus, en voor niets anders. Dan is er niets meer, dat niet door Christus wil bijeen vergaderd worden, niets meer wat van den Christus aftrekt; dan geen eigengerechtigde priesters, die den enigen Hoge Priester in den weg staan; dan geen offers meer, die tot de enige en volmaakte offerande van Christus zoeken overbodig te maken; dan geen verwachtingen van zichzelf, waardoor het bloed van Christus onrein wordt geacht. Dan is al het onze, geheel en voor eeuwig weg om voor het Zijne plaats te maken.

Dan is er geen Jeruzalem, of tempel meer, die scheiding maken tussen Hem en de ziel. maar dan zijn zij in het Jeruzalem dat boven is, waar geen tempel wordt gezien want "de almachtige God is haar Tempel en het Lam" ! Wat zal dat zalig zijn !

AMEN.

Psalm 17: 8.

Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt J)
Ik zal. ontwaakt. Uw lof ontvouwen.
U in gerechtigheid aanschouwen.
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.

ELBURG

A. M. DEN OUDSTEN.

